

„EDINOST“

Ishaja po trikrat na teden v šestih izdanjih ob **torških, četrtnih in sobotah**. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Obojno izdanje stane: za jeden mesec . f. 1.—, izven Avstrije f. 1.50 za tri mesece . . . 3.— „ „ 4.50 za pol leta . . . 6.— „ „ 8.— za vse leto . . . 12.— „ „ 18.—

Naročnino je plačevati naprej na naročbo brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Posamične številke se dobivajo v prodajnicah tobaka v Trstu po 3 nč. izven Trsta po 4 nč.

EDINOST

Oglaš se računa po tarifu v petitu; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega navadnih vrstic. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu ulice Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema **pravičstvo** ulice Molino piccolo št. 3, II. nadst. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst. Odprto reklama se plačuje po proste poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

„V edinosti je moč“.

Nekaj glasov o položaju na Primorskem.

II.

Tudi zagrebški „Obzor“ je priobčil članek o obnem zboru političnega društva „Edinost“. Pravi, da je to društvo ustanovljeno posebej proti političnemu društvu Italijanov primorskih. In kakor to poslednje vodi političsko italijansko stranko, tako vodi „Edinost“ političsko delo hrvatsko-slovenske stranke. Sicer pa je italijansko društvo namenjeno le za Istro v ožjem zmislu, dočim obsega delokrog slovenskega društva tudi Trst in njega okolico. „Edinost“ zbira okolo sebe rodoljube Istre in Trsta. To društvo si je pridobilo že velikih zaslug, ker je dosedaj uspešno paraliziralo in zlomilo marsikaj agitacijo, uprizorjeno po Italijanih pod različnimi oblikami in imeni.

Nam je bila prilika prav v zadnji čas, — piše „Obzor“ — da smo seznanili svoje čitatelje z akcijo, ki jo razvijajo Italijani na Primorskem in zato nam je jako drago, da je imelo društvo „Edinost“ svoj občni zbor prav včeraj, prav kakor v zavrnitev one akcije. Občni zbor društva „Edinost“ je bil živahen in velike važnosti. Po vsem je soditi, da se Hrvatje in Slovenci Istre ne zadovoljujejo več z obljubami grofa Badenija, ali pa z malimi pravnimi ali osebnimi koncesijami. Imajo tudi prav. Med tem ko se trudijo avstrijske vlade, da bi narkotizirale Hrvate in Slovence, vrše tuji življenja svojo nalogo neumorno, da bi zatrlji, kar je našega. No, na srečo kaže, da narkotika ne deluje, kajti ptuji delavnosti hočejo naši protipostaviti svojo delavnost. Kaj pomaga Primorju istrskemu to ali ono imenovanje, ta ali oni dvojezični napis, ako pa Hrvati in Slovenci niso varni svojega življenja v deželnem zboru, ako nimajo svojih srednjih šol, ako politična uprava dela, kar hoče? Kaj pomaga Primorju sploh ta ali ona obljuba, ko pa so celó v Dalmaciji sodni uradi po svoji notranji službi taki, kakor v Benetkah, a političski, kakor v Lincu? Ko madjarska roka posega po ožjem hrvatskem Primorju in mu usiljuje svoje ime?!

Kulminacijska točka občnega zbora „Edinosti“ je bil govor poslanca Spiničiča, ki je dra-

stično ali istinito označil položaje Hrvatov in Slovencev v Primorju, rekši da je — desperatno. Mar ni res tako? Tudi zadnja razprava v italijanskem parlamentu o proračunu za vnanje posle je dokazala to isto, kar smo mi povdarjali že večkrat, da so v Italiji vsi brez razlike irredentovci. In res, nista samo Imbriani in Barzilai od skrajne levice govorila v irredentistiškem zmislu, nego v istem zmislu je govoril tudi sam zastopnik vladine stranke, poslanec De Niccolò. Le-ta je povdarjal čisto in bistro, da adrijsko morje mora biti izključljivo italijansko in da Italija ne sme devoliti, da bi slovanski upliv nadvladal nad italijanskim na vztočni obali morja adrijskega. (Ker pa ta obaleži na avstrijski strani, je to zopet dokaz, da se oficijelna Italija utika v naše notranje, avstrijske odnose. Prosili bi že danes gospode člankarje pri „Slov. Narodu“, da bi pomislili nekoliko, kadar pišejo svoje pušice na adresu nas Primorcev, kaj in koliko pomeni tako uplivanje! Ured.) A italijanska vlada? In minister za zunanje stvari, in predsednik? Molčali so, niti jedne besede niso izustili, da bi pobili take irredentistiške zahteve. Hrvati in Slovenci, boreči se proti italijanstvu za svoja prava, spajajo hkratu svoje interese z interesi monarhije. Monarhiji pa bi bila dolžnost, da jim pride na pomoč, toliko radi pravice, kolikor radi same sebe. Kaj bi značilo za monarhijo, ako bi se posrečilo Italijanom, da izvedejo svoj program? Hrvati in Slovenci ne bi umrli, ker so prebili še hujšihkušenj. Vsa zgodovina naša je neprestana borba proti težnjam ptujih življenj, ki so nas hoteli raznaroditi; vendar smo se ubranili in, ohranivši svojo narodnost, pokazali smo izredno žilovost svojo. Kakor se ni posrečilo Benetkam, da bi udušile našo narodno zavest, tako se ne posreči tudi Italiji. Naj le mislijo nekateri, da smo „morituri“, ali umrjemo ne, že zato ne, ker smo krščanski narod, a krščanski narodi ne umirajo, kakor je rekel italijanski filozof Gioberti in kakor je pred nekoliko leti raztolmačil v svojem nastopnem govoru jeden rektorjev našega vseučilišča. (Ta trditev „Obzora“ velja seveda le gledé na celokupnost

naroda hrvatskega in slovenskega; kar pa se dostaje naše narodne vejice na tržaškem ozemlju, varali bi le sami sebe, ako ne bi hoteli pripoznati, da je nevarnost eminentna. Ured.)

Hrvati in Slovenci se bore za svojo narodnost, ter opozarjajo Dunaj na nevarnost, izvirajočo od tega, da niso uresničena naša prava. Kako pa dela javna uprava? Njena politika je naperjena proti nam; ona dela v prid Italijanom se svojimi poskusi ponemčevanja in madjarizacije. Poslanec Spiničič je dobro storil, da je razlikoval krono od vladnih krogov. Vsi poznamo vzvišeno pravičnost krone, njeno ljubav za vse narode in njeno skrb za interese vseukupne monarhije. Ali poleg krone imamo v ustavni državi še legislativo in eksekutivo. Legislativa in eksekutiva pa nista dobro obveščeni o odnošajih in posebej o stremljenjih strank na Primorskem. Po čegavi krivdi je tako, tega ne treba praviti. In ker je Spiničič izredno ostrimi besedami načrtal paralelo med tradicionalno lojalnostjo primorskih Slovanov in pa med postopanjem z istimi, prišlo je do tega, kar se je zgodilo: občni zbor društva „Edinost“ je bil razpuščen.

Dobro je — tako zaključuje „Obzor“ — da so jedenkrat čuli na Dunaju, kako se misli in čuti po Istri; dobro je, da je dala „Edinost“ energičen znak življenja. Iz govora Spiničičevega dobili so naši čitatelji nov dokaz, kako umestno je, da so večkrat spominjamo Primorja. In slutili smo, da se mora tam nekaj gibati v očigled vsemu onemu, kar se dogaja. Čitatelji pa morajo iz govora Spiničičevega zajemati tudi uverjenje, da Banovina mora nuditi Primorju vso svojo moralno podporo. Obžalovati je sicer, da se na Markovem trgu v Zagrebu ne zanimajo za usodo Primorja. Ali tako obžalovanje ne pomaga, ampak treba tudi, da ne nedelavnost službene Hrvatske nadomestimo se svojo lastno delavnostjo.

Vsi oni, ki preže na Primorje, morali bi znati, da kolikor je dobrih Hrvatov in Slovencev ne odstopijo niti za las od svojih pravic. O tem morajo se obvestiti v Pešti, na Dunaju in v Rimu. Hvalo torej poslancu Spiničiču, ki je — kakor pravi boritelj hrvatstva istrskega — izustil govor, kateri

PODLISTEK.

6

Njen idejal.

Novela. — Spisal Srečko.

(Dale).

„Jaz pravim, da ne pojde pod sedlom in ne pojde!“

Jezno je zatrjeval svoje menenje in nič prav po volji mu ni bilo, da se je njega tako preziralo pri tej stvari.

Tedaj pa sti prišli sodnikovi v obližje. Prav neljubo je bilo poročniku, da sti ga opazili v tej situaciji. Zamolklo kletvico zlezel je naglo iz sedla, vajeti izročil Mihi, ki je takoj obljubil, da pomoli pet očenašev svojemu patronu v čast, ki je baje tako umno obvaroval dobro žival nadaljnjih muk.

Vojaškim pozdravom pridružil se je damama in skupaj so korakali na Goščavje.

Poslej je bilo čisto tako. Stojan je prihajal vsaki dan v trg. Ema je pa tudi pogostejše obiskavala svojo prijateljico Milko. Prirejali so ukupne izlete, vračali si posete, napravljali vsakojake zabave, čas pa jim je potekal preneglo. Zlasti Emi

pogrenilo se je včasih veselje, ako je prišel k njej, prijel jo mehko okrog pasu, zrl v lepi obraz, potem pa dejal tiho:

„Samo še štirinajst dni, dušica!“

Ob tacihi prilikah je navadno molčala, niti branila se mu ni, ako jo je poljubljaj.

Sanjala je pogosto: še malo časa in združena bodeva na veke. O kolike sreče! Rekala bodem lahko: on je moj, samo moj! In kako zavistno me bodo gledale druge...

V.

Prejšnje leto so bile na spodnjem Štajerskem velike vojaške vaje, kojih se je udeležil tudi cesar. To je bilo dela in skrbi, navlake in raznega napotja, sitnosti in težav, da si je marsikdo želel, da bi ne bilo teh vaj.

Trg Križevnik občutil je vse tiste sitnosti in nadloge, ter bil deležen večih skrbi, kakor drugi kraji. V Križevniku nastanil se je bil ves huzarski polk št. 13. Nič čuda, da je tolki množici ljudi in konj kmalu zmanjkalo prostora. Takrat je nosil prijazen obraz trški župan tudi okoli tistih ljudi, kateri niso bili primorani vzeti vojakov v stanovanje. —

Vdova kancelista Roglja je imela lepo zračno stanovanje z dvema sobama. Tiho, mirno je živela s svojo hčerko Minko, ki je bila uprav tedaj najlepše razcvetela, ob pokojnini, katero je dobivala po pokojnemu soprogu. Skrbno je vzgajala svoje edino dete, varovala jo je vsake nevarnosti, dušne in srčne s tem, da ji je vedno v najtemnejših bojah slikala možke hudobije in brezsrčnosti. Minka pa je rada slušala mater in jo tudi ubogala. Svet poznala je le iz knjig in materinih ust.

Tistega popoldneva delal je pravo sitnost Križevniški župan v stanovanju vdove Rogljeve. Po vsej sili je dokazoval, da častnik ne napravi prav nič škode, ako ga jej dajo v stanovanje, da bosti že potrpehli nekaj časa z jedno sobo, da pa je to tudi dobro delo, ako se bližnjemu pomaga v sili.

Brez vspeha so bili govori županovi, kojimi je hotel dokazati na ta ali oni način, da je častnika vzeti v stanovanje nič in zopet nič; gospa Rogljeva se je bala pod svojo streho mladega poročnika, hujše ko vruga.

(Pride še).

mora razgreti in ganiti vse hrvatstvo. Nadejamo se, da njegov opomin najde odmeva v izvestnih krogih ter da ne ostane brez upliva na razvoj naših istrskih bratov.

Kje so fanatiki?!

II.

Pravo za pravo niti ne bi trebalo, da izgubimo le jedno samo besedo v ožigisanje članka v „Amicu“. Taka pisava iz peresa duhovnika se obsoja sama. Duhovnik, ki toli cinično kaže svoj srd proti tej ali oni narodnosti in ki toli lahkomisljeno še bolj razvzema itak že razvneto objestnost favorizovane narodnosti, — tak duhovnik je že sam napisal sodbo o sebi. Uverjeni smo torej, da si je tudi sleherni naš čitatelj že napravil sodbo o najnovejšem izbruhu „glasila katolikov italijanske narodnosti“ proti slovenskemu življu.

Vendar hočemo napisati nekoliko odgovora posebnost zato, ker treba beležiti take stvari, da se ne izgube iz spomina za poznejše čase.

„Amico“ vidi torej žaljenje italijanske narodnosti v tem, ako stare ženske časte Mater Božjo v svojem jeziku — ženske, kojim se že vsled vzgoje niti ne sanja o kakih političkih ali narodnih namenih. Kaj pa imajo cerkveni obredi opraviti z narodnostnimi boji? In ako pravi „Amico“, da že naš jezik sam znači demonstracijo, potem mu moramo reči, da je on drzno in ne krščansko žalil našo narodnost, ne pa mi njegovo. In ako pravi nadalje, da popevanje v našem jeziku znači žaljenje za italijansko narodnost, potem mu moramo nadalje reči, da je hotel s to neresnico le hujskati itak že dovolj nahujskani italijanski živelj proti slovenskemu. „Amicovi“ zalagatelji pa naj le obračunajo se svojo vestjo, da-li je posel hujskanja narodnosti proti narodnosti dostojno vzvišenega poklica duhovskega.

Gola in drzna falzifikacija dejstev je to, ako hoče „Amico“ vzbujati domnevanje, kakor da tu niti ni prvobitnega slovenskega naseljenja, ampak da so vsi „agitorji“ padli doli s kranjskih hribov. To je falzifikacija zgodovine, to je falzifikacija etnografskih odnošajev. Saj celo ona statistika, ki so jo priredili naši nasprotniki po svoji volji, priznava našo ekzistencijo. „Piccolo“ in ostala židovska družba se omejujejo na to, da zanikujejo narodna prava mestnim in okoličanskim Slovincem, a „katoliški“ „Amico“ meni, da mora storiti še korak dalje po poti krivici: zanikuje naš obstanek kakor avtohtono naseljenje. „Amico“ je torej drzneji v falzifikaciji nego pa židovska družba. Ni mu v čast! Ne, ni mu v čast, kajti vprašati moramo zopet: ali je dostojno glasila katolikov, torej čestilcev Boga pravice in ljubezni, da pretvarja resnico v jedini ta namen, da hujška in dela krivico?

Prosta laž je, da so oo. kapucini trn v peti tržaškim Slovincem. „Amico“ naj nam le navede bodisi tudi jedno samo dejstvo, iz kojega bi mogli sklepati na sovraštvo Slovincem do oo. kapucinov! Z dejstvi na dan! Zajedno pozivljamo zalagatelje „Amicove“ naj nam povedo — ako imajo le še kaj vesti v sebi —, kadaj smo prirejali mi skandale v javnih cerkvenih opravilih! Če smo kadaj izustili besedo graje, izustili smo jo gotovo istim spoštovanjem, koje smo dolžni instituciji sv. cerkve, in izustili smo jo gotovo le na korist verskemu čutstvovanju. Grajali smo n. pr. postopanje pok. župnika Možeta pri sv. Jakobu, ki je kar gonil naš jezik iz cerkve, jezik večine svojih župljanov. A sedaj si oglejte le dejstva, da se uverite, ali smo imeli prav ali ne. Pojte v nedeljo v cerkev pri sv. Jakobu in videli boste pri maši ob 10. uri natlačeno, pri poznejši maši pa malo-ne prazno. In še večina onih, ki so v cerkvi, so — naši! Ne, mi ne delamo škandalov, mi zagovarjamo najsveteje pravo vsacega človeka: pravico, da sme moliti Boga v svojem jeziku!! Ako pa hočemo iskati škandalov, najdemo jih med onimi zgubljenimi našega ljudstva, ki so postali žrtev one italijanizacije, koje upravlja strastni zagovornik je „Amico“. Tam na Greti se je zgodilo nedavno temu, da so pljuvali za duhovnikom, ko je nesel Najsvetejši! To je škandal in bogoskrunstvo. V domačem in narodnem duhu vzgojeni Slovenec ne stori nikdar kaj takega;

takih činov so zmožni le oni, kojim so prijatelji „Amicovih“ prijateljev z ljubeznijo do svojega rodu vred iztrgali iz srca tudi značaj in moral!

Škandal je, ako duhovnik med obredom in na javnem kraju trže se sebe „koret“, ker ne more brzdati svoje jeze, ko je čul — slovensko pesem. Na ta način se res pretvarjajo cerkveni obredi v političke demonstracije.

Primeri med Trstom na jedni in Ljubljano in Zagrebom na drugi strani šepa navseh nogah, kajti ti dve mesti ne poznati ital. naseljenja, dočim je v Trstu samem velik odstotek prebivalstva slovenskega rodu. Mar hoče morda „Amico“ zahtevati jednake pravice za one italijanske lastovke, ki vsako pomlad preplavljajo Kranjsko in Ljubljano, kakoršne gredo v Trstu Slovincem, prebivajočim tu od pamtiveka!? Protestujemo proti temu, da bi nas hoteli goniti v Zagreb in v Ljubljano, kajti mi smo v Trstu doma in v Trstu hočemo po svoje služiti svojemu Bogu, svoji domovini, svojemu vladarju, svojemu rodu in svoji rodbini. Človeškega prava si ne damo kratiti od nikogar, niti od prijateljev „Amicovih“ ne! Mi ne žalimo italijanske narodnosti nikdar in nikjer, zato pa tudi nečemo dopuščati, da bi kdo žalil nas. Ako meni „Amico“, da molitev v slovenskem jeziku znači žaljenje italijanske narodnosti, potem je postavil to narodnost v dijamentralno nasprotje z nauki one svete vere, koje ustanovitelj je rekel: Pojte in učite vse narode!

„Amico“ govori tudi o skrajni toleranci Tržačanov. Le norec bi mogel resno govoriti o takih trditvah, zato pa se le smejemo temu. Ne moremo se pa smejati napadu „Amicovemu“ na naše siromašne služkinje, kajti takega brutalnega izbruha ne bi bili pričakovali nikdar iz peresa duhovnikov. Mar menijo ti gospodje, da je slovenska dekla suženj laške gospode? Mar menijo, da se je slovenski posel, vstopivši v službo prijateljev in somišljenikov „Amicovih“, odpovedal svojemu človeškemu pravu in človeškemu bistvu in da je postal le tovarno živinče?! Ako mu dajeta kruha, mu ga dajate, ker morate, ker ga služi krvavim naporom in trdimi žulji svojih rok. Ako dajate Vi njemu kruha, pa daje on vam svoje delo! Ne govorite nam torej o milosti, kjer moramo služiti. In delo naših ljudi je gotovo toliko vredno, kolikor je vreden tisti vaš kruh, kojega po vrhu še ogreivate v jednomer se svojim proganjanjem naše narodnosti.

Ali so taki nazori krščanski, ali je vaše pisarenje in hujskanje dostojno katoliškega glasila? Ne in ne! Gospod doktor iz Gorice! Pridite vendar enkrat v Trst, da poučite te mlade gospode, kako nekrščansk je tak narodni fanatizem!

Sicer pa: ako bi tudi naši ljudje uživali milost od Italijanov, potem pa lahko rečemo, da so te milosti tisočero povrnjene, po tisočokih, ki jih izvestne lastavice odnašajo vsako leto iz slovenskih pokrajin v lačno Italijo. Italijani so gotovo zadnji, ki bi imeli pravico očitati drugim — uživanje tujega kruha!

DOPISI.

Iz Trsta, 13. julija 1896. [Kako se v Trstu oddajajo javna dela (Izv. dopis.) Kakor je znano v obče, nameruje industrijska družba kranjska zgraditi pod Škedenjom napravo plavža. V ta namen in po dolgih pogajanjih je vlada zagotovila tej družbi osvobojenje od davkov. To osvobojenje bode pa navezano na nekoje pogoje. V prvi vrsti naj na tem podjetju dobivajo delo avstrijski podaniki, prevažanje naj se vrši izključno le na avstrijskih ladijah itd. Istotako se je od strani tukajšnjega magistrata zagotovilo imenovani družbi osvobojenje od davkov za poslopja se stanovanji, toda tudi to s pogojem, da se bodo jemale na delo le domače moči.

Sedaj pa pogledajmo, kako se že s prvega začetka izpolnjujejo ti pogoji.

Razpisala se je oddaja jednega dela del. In sicer razkopanje, oziroma odprava holmea in zasutje morja. Bilo je mnogo domačih ponudnikov in vsi so zahtevali za ona dela 75—85.000 gld. To kaže, da so domačini dobro precenili to delo, kajti razloček v ponudni ceni je le neznaten. Le družba grofa Cikony zahtevala je 110.000

gld. Delo je zelo težavno, ker je tudi za izvršenje določen rok jako kratek. Odpraviti je do 1000 kubičnih metrov v jednom dnevu. Zato pa so se morale tudi cene postaviti temu primerno.

O tej kupčiji pa je menda izvedel tudi oni g. Ducati, ki je predložil svoj načrt za vodovod tržaški, a ki je tudi propal s tem svojim načrtom. Obvestil ga je menda njegov prijatelj dr. Angeli, ki je zajedno zastopnik industrijske družbe in mestni svetnik še po vrhu.

Isti Ducati je pozval nekega italijanskega akordanta ter je uložil pod imenom Antonelli ponudbo za 41.000 gl. In to za što delo, koje so strokovnjaki soglasno cenili na 80.000 gold. Vsa stvar je torej taka, da italijanska stranka hoče absolutno nakloniti to delo Židu in italijanskemu podaniku. Ducatiju. Saj je prihitelo več občinskih svetnikov v Škedenj, da so se potezali tu za svojega varvanca.

Te dni torej se je res oddalo omenjeno delo Antonelliju, oziroma Ducatiju, a mi domačini ostali smo — dolgimi nosovi. Seveda se bode čudno zdelo marsikomu, kako je mogel Ducati prevzeti delo za 41.000 gl., ko so vsi drugi zahtevali med 75—85.000. No, stvar ni tako čudna, kakor bi se zdelo na prvi pogled. Italijanski podjetnik privede iz Italije delavcev, ki (ker ume stradati) delajo za sramotno nizko ceno in jemlje tako kruh izpred ust našim ljudem. Mi moramo plačevati davke, a industrijska družba kranjska je osvobojena davkov, v zahvalo pa oddaja svoja dela italijanskim podanikom in tako roma avstrijski denar v blaženo Italijo. Ducatiju je bilo le do tega, da se vsili v delo. Saj je vedel, da dobi pozneje vse mogoče olajšave. Namesto 1000 kubičnih metrov na dan, kakor je predpisano, zado stovalc bode morda le 500 itd. itd. Glavni delničar in voditelj industrijske družbe kranjske, baron Born, je žid, a vsi drugi morajo molčati.

Rečena družba se bode izgovarjala seveda, da mora varčiti. Ducatijeva ponudba da je bila za polovico ceneja nego drugih ponudnikov. Toda vprašati moramo: Zakaj pa se ni varčilo pri nakupovanju zemljišč? Zakaj niso dali popred pregledati zemljišče, na koje bode graditi tovarno? Kupovalo se je čisto slepo, a sedaj je zmagati še ogromnega dela. Vse to bi bilo stalo kje drugje komaj tretjino. Tudi mestnemu svetniku Bannelliju se je ponudilo za hišo, ki je vredna kakih 8000 gl., celih 29.000. Tla kupujejo sedaj po 10—14 gld. □; ista bi bili lahko kupili poprej z 2—3 gl. Tla baronice Minerbi stala so pred 2 meseci po 40 nvč. □. Toda pustilo se je, da jih je kupil Artelli, a sedaj jih kupujejo od njega po 1 gl. 75 nvč. Na ta način je služilo mnogo oseb lepega denarja.

Nimalo se ne bodedo čudili, ako se odda istemu italijanskemu podaniku Ducatiju tudi zgradba ceste ob namerovani tovarni industrijske družbe kranjske, saj se bode ista gradila pod višim nadzorstvom mestnih svetovalcev.

Stvar je torej taka-le: država je dovolila industrijski družbi kranjski osvobojenje davkov le v ta namen, da se pospešuje domača industrija in da dobé zaslužka domačini. A rečena družba in nje tržaški prijatelji se zdaj niti ne menijo za ta pogoj, ampak oddajajo dela italijanskim podanikom in bode dajali zaslužka italijanskim delavcem. Domačini in davkoplačevalci pa bodo morali stati na strani ter gledati, kako delajo — drugi za avstrijski denar! To je nezaslišano in zopetna ilustracija naših gospodarskih in narodnih razmer.

Politiške vesti.

V TRSTU, dne 16. julija 1896.

Do kdaj sme poslovati sedanja zbornica poslancev? Državni temeljni zakon določuje, da je poslance voliti za dobo 6 let. Zadnje volitve so se vršile v letu 1891. Prvi je bil takrat izvoljen — dne 27. februvarja — tržaški poslanec Luzzatto. Ta mandat pride torej ob veljavo dne 27. februvarja 1897. Od tega dne naprej ne bi smela več poslovati zbornica, ker bode nepopolna. Dan 27. februvarja bi bil torej skrajni rok, do katerega sme zborovati naša zbornica poslancev.

Poslanec Vašaty o političkem položaju. (Zvršetek.) Kar se dostaje političkih odnošajev,

izjavilo je ministerstvo Badenijevo, da bode vladalo po državnih temeljnih zakonih in pravično. Ker ni zakona, ki bi dajal kako prednost nemškemu jeziku, vprašal je govornik vlado, da-li se hoče ravnati po zakonih, in da-li privoli češkemu jeziku tudi v praksi ista prava kakor nemškemu. Ko pa vlada, vzlic opetovanemu povpraševanju ni hotela odgovoriti, stavljal je poslanec Vašaty nujni predlog, kojega pa ni hotel vsprejeti mladočeški klub. Po takem naj sodi sleherni sam, da-li so Čehi v resnični in odločni opoziciji proti vladi! Govornik je glasoval proti volilni preosnovi, ker je bil prepričan, da bi morala odstopiti vlada, ako se ne vsprejme nje načrt, a potem bi prišli do boljše preosnove. V tem smislu je tudi svaril svoje tovariše, da pride vlada do velike moči po vsprejetju načrta za volilno preosnovo. In, žal, vse se je uresničilo — vskliknil je govornik —, kar sem prorokoval. Takoj po volilni preosnovi došla je davčna preosnova in potem je železniški minister izdal naredbo, prepuščajočo nemščini nekako privilegovano mesto. Proti temu so protestovali češki poslanci, da se potovalnim agentom ne izdajajo več češke legitimacije — toda vse zastoj. Kar je bilo dovoljeno pod Plenerjem, ni več dovoljeno sedaj. Omenivši prepovedi sokolske slavnosti v Toplicah, rekel je govornik, da zastopniki naroda češkega nimajo pravice, da bi se nasproti taki vladi postavljali še-le na opazovalno stališče. — Preidši k vnanjim vprašanjem, menil je govornik, da je tudi trozveza jeden vzrokov nezdravim in neveselim političkim odnosom. V delegacijah so sicer zastopniki naroda češkega vestno označevali stališče tega naroda nasproti trozvezi; vendar se mu način opozicije v njih govorih ni zdel dovolj odločen. Zastopniki narodov, kojim se godi krivica, morajo govoriti izrazom moralnega ogorčenja. Obžaluje tudi, da niso povpraševali, kako dolgo bodo še avstrijski milijoni romali v Bosno in Hercegovino in kedaj se slednjič ti deželi priklopiti Avstriji? Zaključuje izrekel se je govornik za to, da se Avstrija pridruži Franciji in Rusiji. V parlament ni smeti voliti od vlade zavisnih ljudi, in tudi takih ne, ki se obešajo na suknjo ministrov. Nezadovoljnost naroda mora se izražati v vsem vedenju poslanca; zmernim govorom in prošnjam ne pripisuje govornik nikake važnosti.

Poslušalci so burno odobravalj govor posl. Vašatega in se je vsprejelo petersko resolucijo, pozivljajočih poslance: naj vstrajajo v skrajni opoziciji, dokler se ne vresničuje vse pravice naroda češkega; o obnovljenju pogodbe z Ogersko naj delajo na to, da bodeti obe polovici države je d-n-a-k-o prispevali za ukupne potrebe in da se zasnuje carinarska meja med Avstrijo in Ogersko; naj se uprejo proti temu, da bi vladna predloga o povišanju davka na pivo postala zakon; da se uvede splošno volilno pravo in da bodo toliko nova kurija kolikor kmečke občine volile direktno; slednjič se pozivljajo češki poslanci, naj opuste sedanjo opaževalno politiko in naj se povrnejo v najodločnejšo opozicijo proti vladi.

Zopet „Omladina“? Praški „Narodni Listy“ javljajo, da je policija v Pragi včeraj zaprla sedem mladeničev, ki so obtoženi, da so bili člani tajne družbe ter veleizdajstva in motenja javnega miru. Prijete mladeniče je policija izročila takoj kazenskemu sodišču.

Italija in trozveza. Izjava Rudinijeva o potrebi, da se trozveza zboljša, zanima tudi rusko časopisje. „Novosti“ pišejo n. pr.: „Za gospoda Crispia je bila trozveza malik, kojega je obožaval. Marchese di Rudini pa meni, da je minul čas temu malikovavstvu ter da treba trozvezo motriti s kritičnega stališča. Za Rudinija je trozveza zgolj politička kombinacija, ki nikakor ni na poti Italiji, da ne bi gojila dobrih odnosov do Rusije in Francije. Pod Crispijem je bilo to nemogoče. On je bil fanatik proti Franciji naperjene trozveze, agitoval je neprestano in je bil razburjen. Za njega dōbe je bila Italija arena neprestanega političkega razburjenja. Ni se čuditi torej, da prijatelji Crispievi ne morejo odobravati kritičnih hladnih nazorov Rudinija o trozvezi. Rudini smatra politiko trozveze koristno za Italijo, ne želi pa, da se ugodnost iste omejuje le na izjave prija-

teljskih čutstev.“ — Stvar je torej vendar le taka, tudi po menenju ruskega lista, da se je jela polagoma premenjati vnanja politika Italije. Prej so jo vodili fanatiki trozveze, sedaj jo vodijo hladni računarji. To je velikanski razloček. Kajti hladni računari dovajajo vsikdar do povsem drugačnih uspehov, nego pa trma državnikov. Hladen računar gotovo ne bi bil dovel Italije v tako desperatno finančno položeno, nego jo je dovel nobenih pomislekov ne poznajoči Crispi. In če hladni računarji v Italiji pridejo do prepričanja, da Italija ne more plačevati računov trozveze, umaknejo se na tihem in hladno iz trozveze. Sosebno utegnejo hladni računarji izračunati, koliko materialnih žrtev je stalo neprijateljstvo z Francijo. To neprijateljstvo pa je bilo ravno po Crispiju izumljeno lepilo, kojim je Italijo držal priklopljeno k trozvezi. S kratka: sedanja vnanja politika Italije je jako nestalna in nikdo ne more priseti, da nam jutranji dan ne prinese velicega presenečenja. To pa tem bolj, ker pravijo o Visconti-Venosta, koji prevzame najbrže vodstvo vnanje politike italijanske, da uživa isti v Franciji velikih simpatij. A kdo ne ve, da je včasih prav majhen korak od simpatij do intimnih odnosov?

Položaj na Kreti. Glasom iz Kaneje v Atene došlih poročil, vlada resno nesporazumljenje med generalnim gubernijem Krete in vojaškim gubernijem Abdulla pašo. Vzrok temu sporu je dejstvo, da je poveljnik neke turške vojne ladije, zasidrane pred mestom Kalyresom, ukazal streljati na krščanske redbine, ki so bile na obrežju. Generalni gubernijer brzojavil je v Carigrad, zahtevaje, da bode kaznovan dotični poveljnik.

Generalni konzul v Kaneji javlja, da so Turki požgali zopet dve kristijanski vasi.

V Atenah je razširjeno menenje, da se krščanski krečanski poslanci ne bodo udeleževali posvetovanj v narodnem zboru, ako se jim ne dovoli, da sestavijo svoje zahteve v posebni seji. Če se turški poslanci upro tej zahtevi, potem krščanski poslanci ne bodo mogli dobiti potrebni dve tretjini glasov.

Španska na Kubi. Službeni list v Havani objavil je te dni vladin dekret, glasom katerega se s tujci, ki se naselijo na Kubi od 15. avgusta naprej, ne bode postopalo kakor s tujci, če bi se jih prišlo zaradi tega, ker so se udeležili ustaje.

Različne vesti.

Nj. Vel. cesarica dospela je včeraj iz Solnograda v Isl. Na postaji pozdravili so cesarico: Nj. Vel. cesar, nadvojvodinja Valerija in princsinja Elizabeta.

Osebnost. Sinoči je došel z dunajskim brzovlakom v Trst novoimenovani predsednik prizivnemu sodišču za Primorje, dr. Edvard vitez Kindinger. Isti je danes nastopil svojo novo službo.

Istim vlakom došel je v Trst dvorni svetovalec, dodeljen najvišjemu sodišču, dr. Verdin.

Cirilo-Metodov dar. Pišejo nam: Ni res, da se je nabralo na dan sv. Petra in Pavla v Tomaji samo med zmagovalno stranko, in ni res, da so nabrali samo pravaši znesek 11 gl. 35 nč., ker nabiral je tudi g. učitelj iz Koprive, koji gotovo ni od „prave“ in ne „neprave“ stranke, med nasprotno stranko. Vpraša se onega pravaša, kje pa je denar, koji se je nabral v gostilni g. Pupisa, ako je zgoraj omenjeni znesek samo od zmagovalne stranke! Grdo pa je, da se taka priložnost zlorabi za podlo strankarsko pikanje, koje se vse-kako ne vjema s tako vzvišenim namenom, kakor je nabiranje darov za družbo sv. Cirila in Metoda.

O slavnem junaku Čehovinu je prinesel 1. sešitek „Izvestja muzejskega društva za Kranjsko v Ljubljani“ obširen spis iz peresa g. Fr. Komatarja. Gosp. Komatar dopolnjuje Lebanovo znano knjižico, vire je pesnel po dunajskih arhivih. Na podlagi teh silno zanimivih podatkov bode možno sestaviti natančen življenjepis Čehovinov. A tudi g. Leban sam je v tem meščasu nabral še mnogo zanimivega, novega gradiva o Čehovinu. V kratkem odpotuje tudi v Šiško, kamor ga je povabila neka oseba, ki baje „mnogo vé o Čehovinu“.

Ob tej priliki naznanjamo, da je c. k. stotnik Anton Jacobi v Gorici naznanil g. Lebanu dné 13. t. m. sledečo veselo novico: „Danes sem

sklenil račun o Čehovinovih doneskih. Nabral sem za njegov spomenik 1700 gl. 80 nč., 100 gl. da deželni zbor gorški; torej skupaj: 1800 gl. 80 nč.“ — Gotovo lepa svotica. Vsa čast neutrudnemu, energičnemu nabiratelju, g. stotniku in učitelju Antonu Jacobiju v Gorici! —

Telovadna akademija c. in kr. kadetne šole v Trstu. Včeraj bila je povodom sklepa šolskega leta na telovadnem prostoru tukajšnje c. in k. kadetne šole javna poskušnja iz borenja in telovadbe. To akademijo je obiskal tudi ces. namestnik vitez Rinaldini. Prisotnih bilo je mnogo visokih in viših častnikov ter veliko odličnega občinstva. Akademija se je sponesla izborna ter dokazala, kakim veseljem goje mladeniči te predmete, ker imajo izbornega učitelja, ki je vsestransko kos svoji nalogi.

Tem povodom bode omenjeno, da je bil prostor za telovadbo odličen zastavami itd. Med zastavami bilo je tudi par slovenskih trobojnic. To dejstvo naj bi vzeli na znanje vsi oni zlobneži, ki razupivajo naše narodne zastave kakor izdajske, ruske, Slovence v obče pa kakor panslaviste!

Izlet „Sokola“ na Razdrto. Oai rodoljubi, ki žele udeležiti se „Sokolovega“ izleta na Razdrto, prijavijo naj to najkasneje do prihodnje srede, bodisi v telovadnici ali v našem uredništvu, ali pa pri starosti dru. Gustavu Gregorinu. — Zajedno opozarjamo slavno občinstvo, da bode dne 2. avgusta — kakor že naznanjeno — običajna „Sokolova“ poletna veselica na vrtu „Mondo nuovo“.

Izletnikom od nedelje. Ako je kdo v Devinu zgubil svojo palico, naj blagovoli to naznaniti „Goriški tiskarni“.

Pozor na obrezane in navrtane srebrne goldinarje! Finančno ministerstvo izdalo je naredbo, glasom katere so izključeni iz javnega prometa taki srebrni goldinarji, koji so izgubili na svoji prvotni težni ne vsled tega, ker so se izbrusili, ampak ker so bili ali obrezani, ali pa navrtani. Take komade bodo narezovali pri državnih blagajnah prečno zarezo, v znamenje, da so izven prometa, ter jih vračali dotičnim strankam. Zajedno objavlja finančno ministerstvo, da osrednje in glavne blagajne vsprejmejo take goldinarje na zahtevanje strank, toda le na vago in sicer po 60 gl. kilogram, ne gledé na to, koliko takih goldinarjev je šlo na jeden kilogram. — Naj bode torej vsakdo oprezen in naj ne vsprejema navrtanih srebrnjakov.

Nekaj o pečatih. Pišejo nam: Velikokrat že ste se pritoževali v svojem listu o poštnih pečatih, ki so po slovenskih občinah ali samo nemški, ali pa dvojezični. V tem poslednjem slučaju je seveda nemščina na prvem mestu. Tako je menda tudi v Ajdovščini — ki je čisto slovenski trg — samonemški pečat. Na tem smo sami krivi, oziroma mlačnost naših občinskih zastopov, ki se ne brigajo za prava naroda.

Prepovedano krošnjarstvo. Minister za trgovino prepovedal je krošnjarenje v področju kopališča Opatije in sicer za dōbe kopališke sezone, t. j. od 16. oktobra do 15. majnika naslednjega leta.

Spomeniki iz dōbe hrvatskih kraljev. Zaderski „Narodni List“ poroča, da je „Hrvatsko starinarsko društvo“ v Kninu nedavno našlo kameniten spomenik iz dōbe kralja Zvonimirja. To društvo je že našlo spomenikov iz dōbe Trpimirja, Mutimirja, Svetoslava, Držislava, Pribine in sedaj prinaša na svetlobo tudi dōbo Zvonimirja. V sedanjem času, ko Madjari slavijo svoj milenij, morajo biti vsaki hrvatski rodoljubni duši v silno tolažbo taki ostanki iz predmilenijske dōbe, iz dōbe hrvatske svobode in samostalnosti. — Žal, da ima „Hrvatsko starinarsko društvo“ le neizdatnih, nedovoljnih sredstev na razpolago in da ne more radi tega nastopiti racionalnimi, sistematiškimi izkopavanji v korist hrvatski zgodovini.

Sestanek vseučiliščnikov v Oseku — prepovedan. Javili smo že, da so hrvatski vseučiliščniki nameravali prirediti v Oseku shod, ki naj bi prišel jutrajšnjega dne. Kakor je razvidno iz objavljenega programa, bil je namen temu shodu v prvi vrsti razpravljati o raznih vprašanjih tičočih se narodne vzgoje. To zborovanje pa so glasom iz Zagreba došlega poročila zabranile oblasti. Službeni list navaja kakor vzrok tej zabrani, da dijaki niso prijavili oblasti tega sestanka. V osta-

lem pa bi bil ta shod zabranjen vsekakor, ker je javne shode sklicavati samo — polnoletnim osebam.

Čudno, hrvatske oblasti slišijo menda tudi travo rasti. Shod ni bil prijavljen, vendar pa vedo, da so ga hoteli prijaviti mladoletni. O, tak-le sistem je jako občutljiv tudi za take nevarnosti, ki — ne prete državi!

Avstrija in svetovna razstava v Parizu leta 1900. Vodja industrijalnega in tehnološkega muzeja na Dunaju, dvorni svetnik Exner, dobil je nalog, naj odpotuje v Pariz, da uvede pogajanja z uplivnejimi člani razstavnega odbora radi prostora, kojega bo določiti za avstrijske razstavljavce.

Dober, svež zrak. Piše se nam: Zdaj, ko vladajo pasji dnevi, ko nas kuha velika vročina, si pač vsakdo, kdor le količaj more, želi iz razgretega mestnega zidovja na dober svež zrak. Kraj s takim zrakom je Selšček pri Begunjah nad Cerknico na Notranjskem. Kraj je vrhu tega lep, ima dovolj vode in je blizu senčnih gozdov. V nekdanji hiši Švigljevi, pozneje Gasparijevi, je na razpolaganje čvetero meblovanih sob; da se v najem tuji kuhinja, ako bi si letoviščniki hoteli sami kuhati hrano. Tik hiše je lep vrt. Ko bi si letoviščniki ne hoteli sami kuhati hrane, dobé isto lahko v hiši sami. Priporočamo ta kraj posebno gg. Tržačanom, ki se hočejo navžiti zdravega zraka na deželi. Kdor si torej želi dobrega a cenene letovišča na deželi, naj se oglasi pismeno z naslovom „H. št. 18 v Selščku pošta Begunje, na Notranjskem“. Opomniti še moram, da leži vas Selšček 7 minut hoda od Begunj, v kateri vasi se nahaja 7 gostilen, 5 štacun, dve podružnični mesnici in pošta. Tudi v Selščku samem sti dve štacuni in dve gostilni. Do postaje Rakek je ¼ ure hoda. Torej kličem posebno vam Tržačanom: **Pozor! Na zrak v Selšček!**

O atentatu na predsednika Faurea. Francoski listi soglašajo v tem, da atentatu na predsednika republike ni pripisovati nikakoršnega politiskega pomena. Ta atentat, pravijo, je čin blaznenca, vrednega vsega pomilovanja. Tega človeka naj bi spravili v kojoj norišnico.

Še beguni pred kolero. Včeraj popoldne je dospelo na Lloydovem parniku „Semiramis“ 73 potnikov iz Aleksandrije v naše pristanišče. Zdravstvena komisija je preiskovala potnike skoró 2 uri. Osvedočivša se, da nihče ni okužen, dovolila je potnikom in parniku svobodno gibanje. Med potniki bil je egipčanski princ Ali Bej Gelal. Isti se je zvečer odpeljal po železnici na Dunaj.

Drzovitost tatov v Ameriki. Dne 12. t. m. stopili so v Chicagu štirje oboroženi lopovi v prodajalnico neke tovarne sladčic. V prodajalnici bilo je prisotnih več oseb. Roparji ukazali so prisotnim: „Roke kvisku“ in „tiho“. Svojemu povelju dali so potreben povdarek z napetimi revolverji, koje so namerili na prestrašene napadene. V tem, ko sta dva roparja nadzorovala prisotne, pristopila sta druga dva k denarničarju in, ni čuda, da se je udal grožnji dveh revolverjev in odprl blagajno. V tem ko je jeden teh poštenjakovičev imel drhtečega denarničarja na zrnu, pobral je drugi preko 2000 dolarjev iz blagajne. Predno so se še od strahu otrpneli ljudje mogli zgavit, odnesli so drzni tolovaji svoj plen in svoje peté. Kako drzen je bil ta napad, razvidno je iz okolnosti, da se nahaja ulica Randolph street, kjer je omenjena tovarna, sredi mesta Chicage, da je v tej tovarni nameščenih nad 400 delavcev, ki imajo svoje delavnice tik prodajalnice in da se par korakov od tovarne oddaljena nahaja policijska stražnica!

Loterijske številke, izžrebane dne 15. t. m.:

Brno	15, 41, 16, 4, 18.
Inomost	82, 47, 56, 25, 22.

Resnica o smrti gospoda Valdemarja.

Spisal E. A. Poe; iz češčine prevel I. P.

(Zvršetek.)

Od one dobe pa do konca minolega tedna — torej skoro sedem mesecev — prihajali smo vsak dan v stanovanje gospoda Valdemarja, včasih v družbi zdravnikov ali prijateljev. Vso to dobo ležal je bdeči spalec ravno tako, kakor sem ga bi popisal naposled. Strežnika sta ga nadzorovala vedno.

Poslednji petek sklenili smo, poskusiti, da ga probudimo; in najbrž sta nesrečna posledica in nesrečni uspeh tega poskusa vzbudila tolike diskusije v privatnih krogih, katerih večinoma ne moremo smatrati za kaj drugega kakor za nezanesljive ljudske čute.

Da bi rešil gospoda Valdemarja mezmeritične odrevenelosti, uporabljal sem običajne poteze. Nekoliko časa bile so brezvspešne. Prvo znamenje življenja pokazalo se je čestim gibanjem mavrične očesne kože (iris). Zdravnika smatrala sta za veliko čudo, da je bilo navzdolno gibanje zornice spremljano silnim iztokom rumene, krvne vode (izpod trepalnic), ki je dišala ostro in zelo neprijetno. Želela sta, naj poskusim vplivati na rame bolnikove ko poprej. Poskus moj se ni obnesel. Dr. F. želel je dalje, naj ga nekaj vprašam. Storil sem to:

„Gospod Valdemar morete nam razložiti, kaj sedaj-le čutite? Jeli si česa želite?“

Za trenotek povrnilo so se rudeči krogi na lice; jezik se je tresel, ali pravo za pravo vrtil se je hitro v ustih (četudi so bile čeljusti odrevenele); a konečno je odgovoril oni in isti grozni glas, kakor sem ga bil opisal že poprej:

„Za Boga! — brzo! — brzo! — uspite me! — ali, brzo! — zbudite me — hitro! — Pravim Vam, da sem mrtev!“

Bil sem popolnoma preplašen in pobit in v tistem trenutku nisem se mogel takoj odločiti, kaj početi. Začetkoma skušal sem bolnika potolažiti in uspati; a ko se mi to ni posrečilo, ker nisem bil gospodar svoje volje, trudil sem se na vso moč, da bi ga zbudil. Tako trud se videl sem brzo, da se mi stvar posreči, da, mislel sem, da bode uspeh moj popoln; vem gotovo, da so bili vsi v sobi prisotni osvedočeni, videti bolnika vzbujenega.

Kajti nato, kar se je v istini pripetilo, ni mogel biti pripravljen živ človek.

V tem, ko sem izvajal mezmeritične poteze, se je njegovo telo med klci „mrtev! mrtev!“, prihajajočimi z jezika in nikakor ne z ustnic bolnikovih, na jedenkrat — v dobi jedne minute, da, še krajši, — sukalo, vrtelo, drobilo se — pod mojimi rokami! Na postelji, pred vso družbo, ležala je skoro tekoča masa gnjilobe.

(Ta le spis smo bili prejeli nastopno dopisnico: Pošiljam Vam medicinsko-filozofičen spis poln krivih mezmeritičnih nauk, prestavljen iz „Narodnih listov“ od dne 25. maja 1896. Op. ur.)

Narodno-gospodarske stvari.

Centralna posojilnica slovenska, registrovana zadruga z neomejeno zavezo (Krško) izdala je II. svoje letošnje izvestje. To izvestje kaže delovanje in stanje tistih denarnih zadrug, in ki na jedni strani „Centralna pos. slov.“ podpira katere pa z druge strani dajo kakor zadržnice „Centr. pos. slov.“ isti večjo veljavo in moč.

Poročilo načelstva, objavljeno v tem II. izvestju povdarja, daje „Centralna posojilnica slovenska“ vseslovenska denarna zadruga, ki ne bode navezana na nobeno stalno mesto gledé svojega sedeža. Kajti ona ne namerava stopiti v zvezo z osebami, tudi ne razpolagati z gotovino. Ona nameruje nabirati denar le pri denarnih zavodih in ga oddajati le denarnim zavodom. Naloga ji je torej le posredovanje med slovenskimi posojilnicami. In v teku malih mesecev, kar obstoji, pokazala se je že nje velika korist. Pomagala je po najnižih obrestih marsikateri mladi posojilnici, kateri drugi zavodi niso mogli ali hoteli vstreči na ta način. „Centr. pos. slov.“ pa je lahko pomagala tako in bode jednako delovala tudi v bodoče, ker nima skoro nikakoršnih upravnih stroškov in ker ji denar ne leži niti 24 ur brez obresti.

Do sedaj se je „Centr. pos. slov.“ pridružilo 10 slovenskih posojilnic, ki so vplačale po 5 gld. pristopnine, deleže po 100 gld. in nekaj vlog. Dobile so pa več ali manj velike hranilne vloge in nekaj posojil.

Te posojilnice imele so glasom izkaza dné 18. m. m. skupno 4.894 deležev, vrednih 46.846 gld. Hranilne vloge iznašale so 468.811 gld. 26 nč., rezervni zakladi pa 17.643 gld. 43 nč.

Omeniti bi bilo še, da „Centr. pos. slov.“ obrestuje hranilne vloge po 4½%, posojila pa po 4½%.

Najnovejše vesti.

Carigrad 16. Sultan je vsprejel včeraj nastopivšega novega romunskega odposlanika v avdi-jencijo. — Poslednje dni bila so posvetovanja gledé Krete.

London 15. „Office Reuter“ javlja iz Meksike: Porfirij Diaz je vnovič izvoljen predsednikom republike.

Madrid 16. „Imperial“ poroča iz Havane, da koraka vodja ustašev Maksim Gomez na čelu 12.000 upornikov proti zapadni. Oblasti so vsled tega vznemirjene. Položaj je tim težavniši, ker vojaki že od marca meseca niso dobili plače, torej so jako nezadovoljni. — Na otoku vlada splošna beda. Vlada je pripravljena poskrbeti za one rodbine, čijih posestva so vpepelili uporniki.

Rim 16. Včeraj je umrl v Ageroli, pokrovitelj Neapeljski, dekan sv. kolegija kardinalov, kardinal Monaco la Valetta.

Trgovinske poročila in vesti.

Budimpešta. Pšenica za osen 6.40—6.41 Pšenica za spomlad 1896 6.74 do 6.76 — „Oves za jesen 5.21—5.23 Rž za jesen 5.31 5.32 Koruza za juli-avgust 3.80—3.81 maj juni 1897 4.08—4.08 nova f. 3.90—4.05.

Pšenica nova od 7½ kil. f. 6.60 6.75 od 79 kil. 6.70—6.80. od 80 kil. f. 6.75—6.85 od 81. kil. f. 6.80—6.90. od 82 kil. for. 6.75—6.85. Jedmen — „—“ prosa 2.25—5.60.

Pšenica: Ponudbe srednje, povpraševanje ugodno. Prodaja 30.000 met. stot. de 5 nč. dražje. Oves in koruza 5 dražje. Vreme: vroče.

Praga. Neraznirani sladkor for. 12.95, oktober-december 12.95.

Praga. Centrifugal novi, postavljene v Trst a carino vred odpošiljatelj precej f. 35.75—36 Concasse 37.50—38. Četvorni 37.75—38. V glavah (sodih) 40.—45.25

Havza. Kava Santos good average za juli 69.50 z november 68.25, mlačno.

Santoburg. Santos good average za september 57.— za december 55.—, za mare 54.75 mirno.

Dunajska borza 16. julija 1896.

	Janos	včeraj
Državni dolg v papirju	101.75	101.80
„ „ v srebru	101.90	101.95
Avstrijska renta v zlatu	123.40	123.50
„ „ v kronah	101.20	101.20
Kreditne akcije	362.—	365.25
London 10 Let.	119.80	119.80
Napoleoni	9.51	9.51
20 mark	11.73	11.73
100 italj. lir	44.45	44.45

Bratje telovadci!

Z ozirom na to, da imamo le malo časa še do izleta na Razdrto in se nam je priučiti novih prostih vaj, pozivljate se na točno udeležbo teh vaj. Iste se prično v petek in se bodo nadaljevale v ponedeljek, sredo in petek. Na zdar!

ODBOR.

Mirodilnica G. A. ANGELI

Corso, piazza delle Legna št. 1.

Zaloga oljnatih barv iz svojega parnega mlina, čopičev, firnežev, rimskega žvepla, angleškega bakrenovca, mirodij, kemičnih izdelkov, mrčesnega praha in mineralic.

Zdravljenje krvi

Čaj „Tisoočerni cvet“ (Millefiori).

Čisti kri ter je izvrstno sredstvo proti onim sluhajem, če peče v želodcu, kakor proti slabemu prebavljanju in hemoroidam. Jeden omot za ozdravljanje, stoji 60 nč, ter se dobiva v odlikovani lekarni

PRAXMARER „Al due Mori“ Trst, veliki trg.

Zaloga pohištva

tvrdke Alessandro Levi Minzi

Trst, Via Riborgo, 21 in Piazza Vecchia št. 2, nasproti prehodišču pod ljudsko šolo v starem mestu.

Zaloga pohištva in tapetarij vseh slogov, lastnega izdelka. Bogato skladišče ogledal in vsakovrstnih slik. — Na zahtevanje ilustrovan cenik zastoj in franko. Naročeno blago stavlja se parnik, ali na železniško postajo, ne da bi za to računil stroške.

Liniment. Capsici comp.

„sidrom“

iz Richterjeve lekarnе v Pragi,

priporočano izvrstno, bolečine blažeče mazilo; dobiva se po 40 nč., 70 nč. in 1 gld. po vseh lekarnah. Zahteva naj se blagovoljno to splošno priljubljeno domače sredstvo na kratko kot

Richterjev liniment s „sidrom“

ter naj se previdnostno vsprejmejo le tako steklenice kot pristne, ki imajo znano varstveno znamko „sidro“.

Richterjeva lekarna

„Pri zlatem levu“ v Pragi.

